

1944

Rok 1944 je rokom neistoty, nepokojov a duševných i telesných trampôt ľudí nielen v celom svete, ale aj v našej obci samej.

Nejdem tu opisovať politickú situáciu v akej sa nachádza celý svet- vo víre vojny- ale mojou úlohou je, zachytiť stručne ako to v tomto roku u nás bolo a v akom položení sa nachádzala naša obec. Situácia sa čím ďalej, tým viac zhoršuje, Nemci sa začínajú u nás usádzať, samozrejme za cieľom militaristickým. Dovážajú zbrane, strelivo, ktoré sa v blízkom háji uskladňuje. Nemecké vojská hľadajú ubikácie v rodinných domoch a verejných budovách. Príval nemeckých vojsk neprestáva a 8. novembra 1944 sú obsadené všetky školské učebne a vyučovanie je prerušené na neurčitú dobu. Ľudia ťažko nesú tieto pomery. Neistota, pasívna rezistencia a prítomnosť nemeckých vojakov v každom dome, to všetko pôsobí vyčerpávajúco a nervové napätie len zvyšuje. Nemecká diktatúra, snahy imperialistické, krutosť a násilie boli sprievodným javom aj v našej obci. Bolo to vidieť pri zaobchádzaní s ruskými zajatcami a pri zákopových prácach.

Slovenské národné povstanie

Je len pochopiteľné, že náš slovenský ľud nemohol znášať nadvládu nemeckých okupantov a preto začal urputne bojovať proti nim so zbraňou v ruke.

Slovenské národné povstanie sa koncentruje v Banskej Bystrici a okolí, kde sa zhromažďujú vojaci-partizáni. Z našej obce odchádza do povstania v júli 1944 štrnásť osôb, na čele s vtedajším ilegálnym pracovníkom, Antonom Turzom. V povstaní položil svoj mladý život letec J. Butyka, ktorý neváhal aj lietadlom zahnať nepriateľa. Padol na najvyššom našom štíte, na Gerlachu. Smutná to bola správa pre jeho staručkú matku a spoluobčanov. Matka v ňom stratila svojho najobľúbenejšieho syna a občania svojho obľúbeného spolubrata.

No pomáhači Nemcov, združení v POHG, vítajú svojich záchrancov, Nemcov a usilujú sa znemožniť každé ilegálne počínanie. Ešte aj v tomto roku počet členov v HG je 85. Nemci so svojimi prívržencami naháňajú ľud na zákopové práce, ktoré sa prevádzali v chotári obce Rišňovce.

Hospodárske pomery

Roľníci i napriek všelijakým ťažkostiam, nenechávali pôdu ľadom, ale každý sa snažil svoje pozemky obsiať, súc si vedomý starého, osvedčeného príslovia: „Ako kto sial, tak bude žať“.

Ľudia ubití nielen svojimi starosťami o chlieb, ktorý už nemali tak istý, museli aj so svojimi záprahmi zúčastňovať sa všetkých prác, ktoré im Nemci ukladali. Žatva sa previedla a tak ako aj v minulom roku, aj v tomto pri mlatbe bola kontrola obilia zavedená. Jesenné práce sa konajú už za ťažších podmienok a ľudia akoby úchytom zberajú posledné plody svojej práce.

Presídlení z Oravy

Z okresu Trstená na Orave prichádzajú do našej obce presídlenci, ktorí sa sem presťahovali, lebo ich obce boli pojaté do regulačného plánu Oravskej priehrady. Príchodom týchto ľudí vzrastá počet obyvateľstva v našej obci. Obyvatelia z Oravy sa tu usádzajú na štátnych pozemkoch a bývalých židovských statkoch. Stavajú si pekné rodinné domky, zriaďujú si hospodársky inventár, pridelujú sa im pozemky a to všetko za veľkej pomoci štátu.

Kultúra

Začiatkom roka bola kultúrna činnosť na vzostupe. O osvetovú a ľudovú činnosť sa staral J. Cabala, riaditeľ školy, ktorý vo svojich prednáškach o pôdohospodárstve, záhradníctve, ovocinárstve a včelárstve prediskutoval mnoho zimných večerov s miestnymi roľníkmi. SKM a HM prevádzali divadelnú činnosť v zimných mesiacoch. V letných mesiacoch, samozrejme pre veľké práce, kultúrny život, ako aj po iné roky klesal a na jeseň, pre veľmi rušné pomery v obci, úplne stagnoval.

Vedenie v obci

Obecné zastupiteľstvo si v tomto roku zvolilo za svojho komisára Ľudovíta Čambalu, ktorý istotne ani netušil pri nastúpení na úrad komisára, čo ho v tomto očakáva. Pokladníkom obce je i naďalej Rudolf Babušík.

Oslavy

Aj v tomto roku bola verejná oslava štátneho sviatku- 14. marec. Slávnostnú reč mal riaditeľ školy J. Cabala. Program bol spestrený prednesmi žiakov.

Údaje v kronike od 1. januára do 31. januára 1944 uzatváram.

V Alešinciach 20. februára 1950

Jolana Malá

Obecný kronikár

1944

Rok 1944 je rokom neistoty, nepokojov a duševných i telesných trampôt ľudí nielen v celom svete, ale aj v našej obci samej.

Nejdem tu opisovať politickú situáciu v akej sa nachádza celý svet- vo víre vojny- ale mojou úlohou je, zachytiť stručne ako to v tomto roku u nás bolo a v akom položení sa nachádzala naša obec. Situácia sa čím ďalej, tým viac zhoršuje, Nemci sa začínajú u nás usádzať, samozrejme za cieľom militaristickým. Dovážajú zbrane, strelivo, ktoré sa v blízkom háji uskladňuje. Nemecké vojská hľadajú ubikácie v rodinných domoch a verejných budovách. Príval nemeckých vojsk neprestáva a 8. novembra 1944 sú obsadené všetky školské učebne a vyučovanie je prerušené na neurčitú dobu. Ľudia ťažko nesú tieto pomery. Neistota, pasívna rezistencia a prítomnosť nemeckých vojakov v každom dome, to všetko pôsobí vyčerpávajúco a nervové napätie len zvyšuje. Nemecká diktatúra, snahy imperialistické, krutosť a násilie boli sprievodným javom aj v našej obci. Bolo to vidieť pri zaobchádzaní s ruskými zajatcami a pri zákopových prácach.

Slovenské národné povstanie

Je len pochopiteľné, že náš slovenský ľud nemohol znášať nadvládu nemeckých okupantov a preto začal urputne bojovať proti nim so zbraňou v ruke.

Slovenské národné povstanie sa koncentruje v Banskej Bystrici a okolí, kde sa zhromažďujú vojaci-partizáni. Z našej obce odchádza do povstania v júli 1944 štrnásť osôb, na čele s vtedajším ilegálnym pracovníkom, Antonom Turzom. V povstaní položil svoj mladý život letec J. Butyka, ktorý neváhal aj lietadlom zahnať nepriateľa. Padol na najvyššom našom štíte, na Gerlachu. Smutná to bola správa pre jeho staručkú matku a spoluobčanov. Matka v ňom stratila svojho najobľúbenejšieho syna a občania svojho obľúbeného spolubrata.

No pomáhači Nemcov, združení v POHG, vítajú svojich záchrancov, Nemcov a usilujú sa znemožniť každé ilegálne počínanie. Ešte aj v tomto roku počet členov v HG je 85. Nemci so svojimi prívržencami naháňajú ľud na zákopové práce, ktoré sa prevádzali v chotári obce Rišňovce.

Hospodárske pomery

Roľníci i napriek všelijakým ťažkostiam, nenechávali pôdu ľadom, ale každý sa snažil svoje pozemky obsiať, súc si vedomý starého, osvedčeného príslovia: „Ako kto sial, tak bude žať“.

Ľudia ubití nielen svojimi starosťami o chlieb, ktorý už nemali tak istý, museli aj so svojimi záprahmi zúčastňovať sa všetkých prác, ktoré im Nemci ukladali. Žatva sa previedla a tak ako aj v minulom roku, aj v tomto pri mlatbe bola kontrola obilia zavedená. Jesenné práce sa konajú už za ťažších podmienok a ľudia akoby úchytom zberajú posledné plody svojej práce.

Presídlení z Oravy

Z okresu Trstená na Orave prichádzajú do našej obce presídlenci, ktorí sa sem presťahovali, lebo ich obce boli pojaté do regulačného plánu Oravskej priehrady. Príchodom týchto ľudí vzrastá počet obyvateľstva v našej obci. Obyvatelia z Oravy sa tu usádzajú na štátnych pozemkoch a bývalých židovských statkoch. Stavajú si pekné rodinné domky, zriaďujú si hospodársky inventár, pridelujú sa im pozemky a to všetko za veľkej pomoci štátu.

Kultúra

Začiatkom roka bola kultúrna činnosť na vzostupe. O osvetovú a ľudovú činnosť sa staral J. Cabala, riaditeľ školy, ktorý vo svojich prednáškach o pôdohospodárstve, záhradníctve, ovocinárstve a včelárstve prediskutoval mnoho zimných večerov s miestnymi roľníkmi. SKM a HM prevádzali divadelnú činnosť v zimných mesiacoch. V letných mesiacoch, samozrejme pre veľké práce, kultúrny život, ako aj po iné roky klesal a na jeseň, pre veľmi rušné pomery v obci, úplne stagnoval.

Vedenie v obci

Obecné zastupiteľstvo si v tomto roku zvolilo za svojho komisára Ľudovíta Čambalu, ktorý istotne ani netušil pri nastúpení na úrad komisára, čo ho v tomto očakáva. Pokladníkom obce je i naďalej Rudolf Babušík.

Oslavy

Aj v tomto roku bola verejná oslava štátneho sviatku- 14. marec. Slávnostnú reč mal riaditeľ školy J. Cabala. Program bol spestrený prednesmi žiakov.

Údaje v kronike od 1. januára do 31. januára 1944 uzatváram.

V Alešinciach 20. februára 1950

Jolana Malá

Obecný kronikár